

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Hemarbetet, pandemin och den energisnåla staden.

Omställningens möjligheter,
utmaningar och spänningar

TISDAG 1 OKTOBER 2024

EVA THULIN, BERTIL VILHELMSON, ANA GIL SOLÁ
AVDELNINGEN FÖR KULTURGEOGRAFI
INSTITUTIONEN FÖR EKONOMI OCH SAMHÄLLE
GÖTEBORGS UNIVERSITET

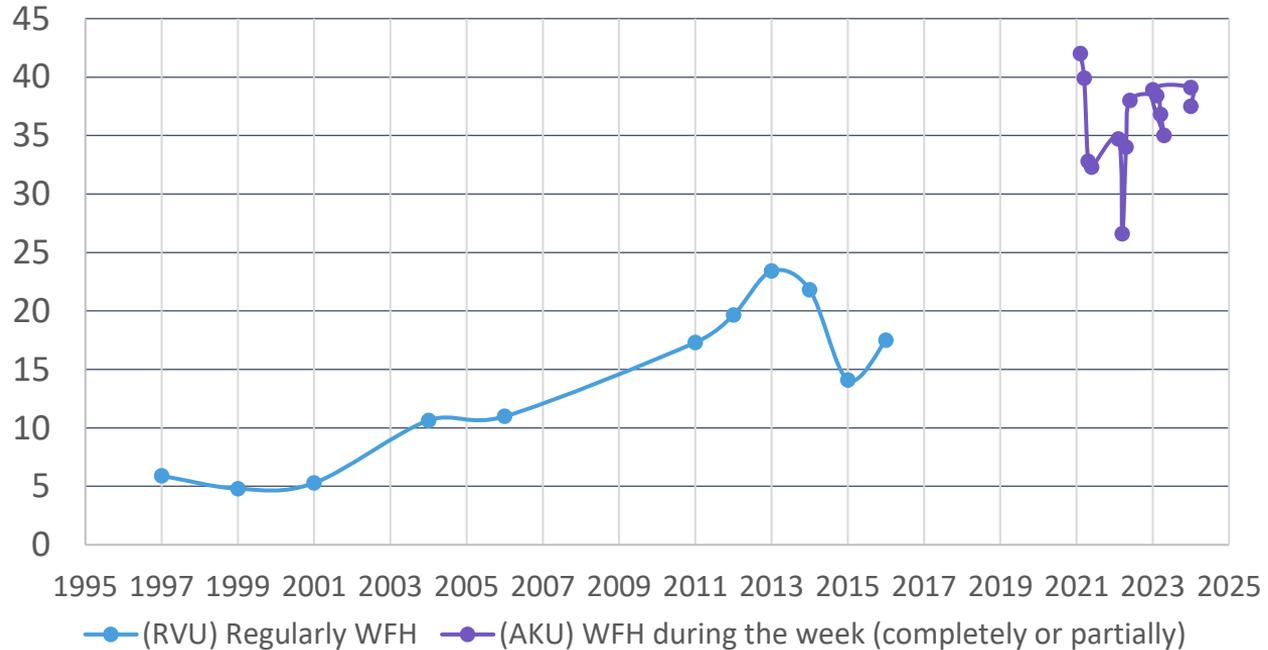
Pandemin triggade nya livsmönster

- Pandemiårens restriktioner 'löste ut' den digitala teknikens potential
- Preferenser gällande arbetsliv, vardag, pendling och flyttningar förändrades
- Många genuint positiva erfarenheter av ett annat sätt att ordna tillvaron - men också nya utmaningar

- Tidiga visioner om hemarbete som 'hållbarhetsprojekt' – minskad pendling, lokala livsmönster, levande landsbygd, lugnare tempo – blev plötsligt mer realistiska
- Förändringar kan vara mer eller mindre hållbara och varaktiga, mer eller mindre understödda av politik och planering

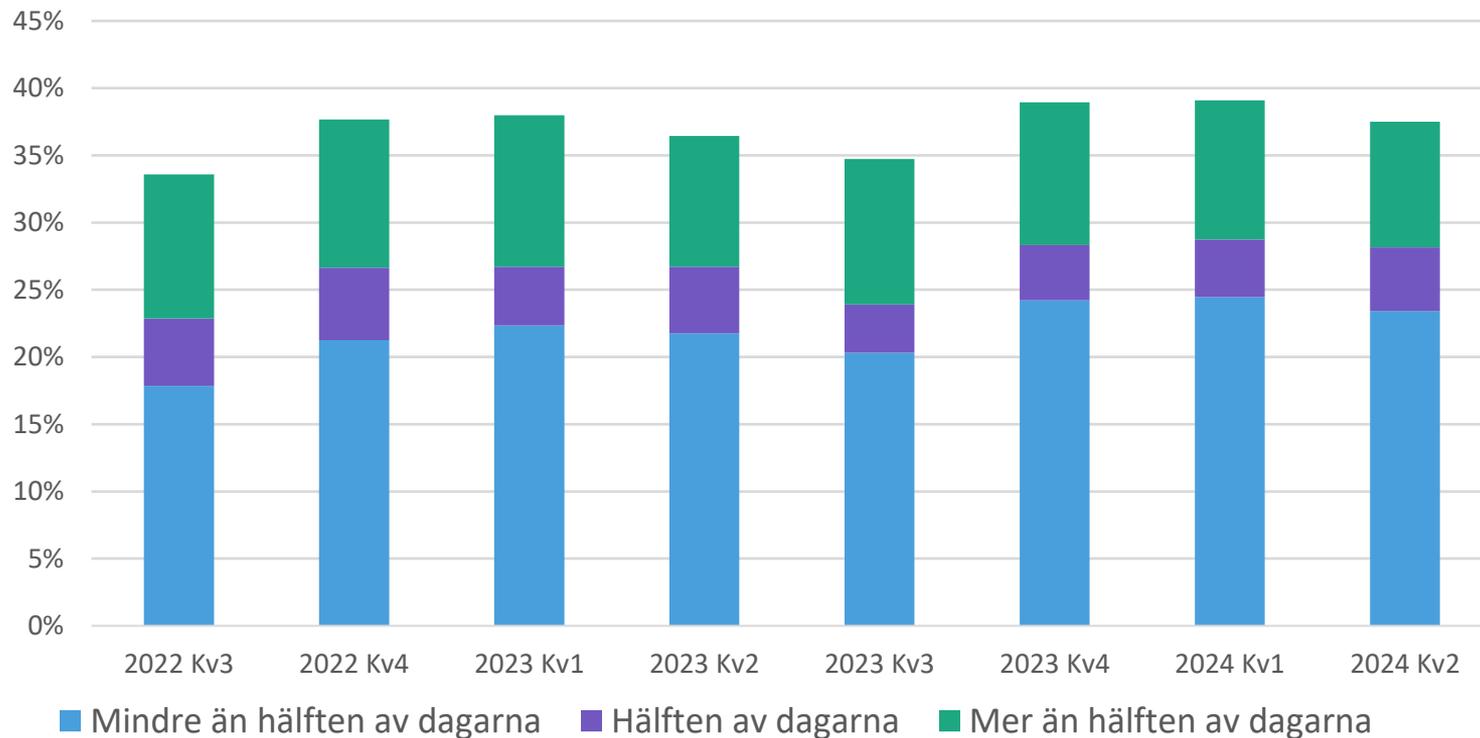
Teleworkers in Sweden 1996-2024

Share of all gainfully employed regularly working from home, WFH (%)

Arbete hemifrån - antal dagar i veckan, 2022-2024

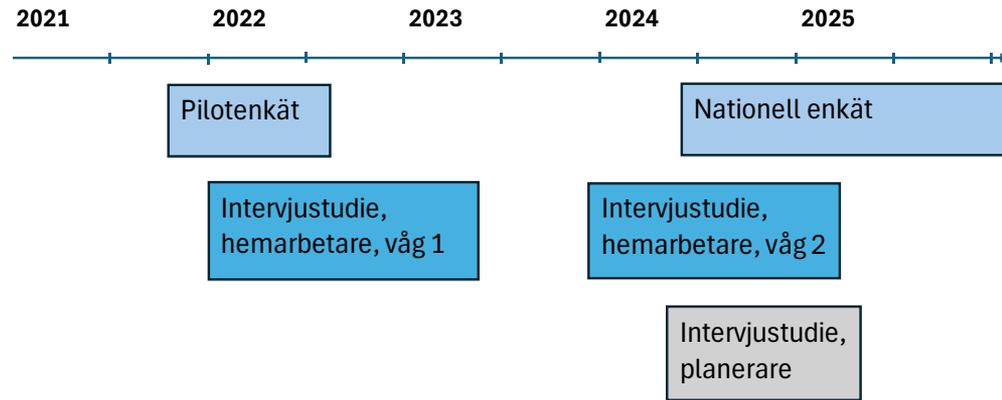
(Andel av alla förvärvsarbetande. Källa: SCB AKU)

Projektets frågeställningar

- Hur kan hemarbete i stor skala bidra till en resurseffektivare samhällsutveckling?
- Kan hemarbetslivet trigga *anpassningar* i hushållens rumsliga preferenser, prioriteringar och strategier?
 - Utnyttja den *bostadnära* tillgängligheten och *digitala* närheten i vardagslivet
 - Påverka hur människor dagligen *reser*, var de vistas, och vad de ägnar sin tid åt
 - Påverka hushållens *långsiktiga geografiska beslut* - hur man vill bo, vart man vill flytta

Projektets delstudier:

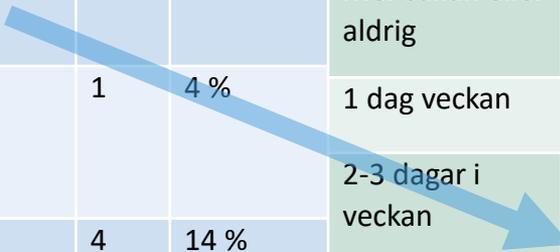
Intervjustudien

- *Två vågor – 2022 och 2024*
- *28 distansarbetare, VGR, Trafikverket*
- *Olika yrken, boendesituation*

Övergripande tendens

- Tydlig rumslig förskjutning av arbetslivet
- Många praktiserar ett arbetsliv där hemmet utgör den primära platsen för arbete

	Före pandemin		Under pandemin			Idag (2024)	
Mer sällan eller aldrig	19	68 %	0	0 %	Mer sällan eller aldrig	3	11%
1-2 dagar i veckan	9	32 %	1	4 %	1 dag veckan	8	31%
3-4 dagar i veckan	0	0 %	4	14 %	2-3 dagar i veckan	6	23%
Varje dag	0	0 %	23	82 %	4 dagar i veckan	7	27%
Totalt	28	100 %	28	100 %	Varje dag	2	8%
					Totalt	26	100%

Genuint positiva erfarenheter gör att man vill bibehålla det nya hemarbetslivet

- *Det funkar* bra att jobba hemma, mer produktivt
- *Pendling en tidstjuv* när vardagen gjorts om
- Att alltid vara 'på plats' gör *vardagen enklare*
- *Lugnare tempo och minskad stress*

- Att leva miljövänligt – bonus snarare än drivkraft i sig

Intensivt arbete hemifrån orsakar också svårigheter och utmaningar

- Att göra om bostadens rum och rutiner
 - Trängseffekter - rumsligt, digitalt, socialt, känslomässigt
 - Förstärker ojämlikheter kopplade till boende
- Kontorets sociala sammanhang och krav driver den delvisa återgången

Att flytta som långsiktig lösning och vidareutveckling av hemarbetslivet

- Är av intensivt arbete hemifrån påverkade planer och beslut om boende och flyttningar – särskilt boende i lägenhet
- Tydlig tendens vilja att 'flytta ut'
 - Bostaden och dess omedelbara omnejd viktigare – större ytor, uteplats, trädgård, natur
 - Mindre viktigt att bo nära arbetsplatsen
 - Minskat behov av stadslivet

Nationell enkätundersökning

Pågående undersökning, 2024-2025

Temat:

Frågor om hemarbetet nu – och framöver

- Hemarbetets omfattning, rutiner och motiv

Frågor om hemarbetets miljö- och energimässiga konsekvenser

- Vardagens resor
- Boende, boendemiljö och flyttningar
- Närhetens/grannskapets betydelse
- Miljö- och klimatanpassning

Frågor om hemarbetets sociala hållbarhet och acceptans

- Vardagens tidsanvändning (till förvärvsarbete, hushållsarbete, barnomsorg, sociala kontakter och fritid)
- Upplevd tidspress och tidskontroll

Tack!

Publikationer

- Thulin E, Vilhelmson B and Louise B (2023) Telework after confinement: interrogating the spatio-temporalities of homebased work life, *Journal of Transport Geography*, 113
- Vilhelmson B, Thulin E and Louise B (2023) Sustained Work from Home Post-Pandemic? A Swedish Case, *Urban Findings*, April, DOI: <https://doi.org/10.32866/001c.74470>